

На полюванні

Яків Щоголів

Їхав я на полювання
Із Охтирки до озір
Під Мошенку; а за мною
Був Чернецький машталір.

Ще зорею не черкало,
Віяв свіжий вітерок;
Бачу: наче щось по пісках
Покотилось, мов клубок.

Я й питаю: "Що, Михайле,
Ти нічого не вздрівав?"
— "Е ж, нічого! Онде відьма
Покотилась", він сказав.

"А хіба насправжки відьми
Є де?" Він мені: — "Гай, гай!
Та як всіх їх позбирати,
Так оселиш цілий край!"

Я піддрочую: "Та ні бо:
Адже ти не бачив їх?"
— "Я не бачив? Як не бачив?
Та я знаю тут їх всіх!"

"А які ж вони, мій хлопче?"
— "Та які ж? Вони з бабів;
Є й прирождені і вчені;
Тільки вчені без хвостів".

"А яка б таки одміна
Між тими й тими була?"
— "Бач, прирождена добріша,
А вже вчена дуже зла!"

Отаку я відьму знаю
У Журавному. Вона

Невеличка й непоказна,
Та вже що й за сатана!

Ось що пасічник Кулябчин
Про її мені казав.
Він тепер дідусь старенький;
А як ще парубкував,

Так ходив на вечорниці,
Як і другі. Раз іде
З кимсь удвох; а вже стемніло
І на вулицях ніде

Не було нічого чути;
А далі все: гав та гав,
І набіг на їх собака
Злий, неначе вовкодав.

Їм обридло те. Гонити
Почали його вони;
Так пристав, неначе бавна[1], —
Хоч жени, хоч не жени!

То повисне на халяві,
То до п'ятки прикипить...
Е, се відьма, кажуть хлопці,
Ось давай її ловить!

І піймали, пов'язали,
У домівку притягли,
Та сокирою всю пучку
Від лівші їй й одтяли.

Ну, тепер же ти, личино,
Без ноги не будеш зла,—
Геть відсіть! А відьма з хати
У присінок, та й втекла.

Довго всі на вечорницях
Дивувались: що за знак,
Що Марійки Гончарівни

Не зазвеш туди ніяк?

А Марійка й на світ божий
Не показує очей:
Цілу зиму, як черниця,
Проховалась від людей.

Та ото приспіло літо;
Хліб поріс, прийшли жнива;
Йде отаман по домівках,
Жати хліба зазива.

А тоді кріпацтву волі
Од царя ще не прийшло;
Так ото воно й Журавне
Панським маєтком було.

От іде, кажу, отаман
І прийшов до Гончаря,
Та й приказує Марійці
Вийти в поле, як зоря.

А вона йому в одмову:
Не можу та й не можу:
Бо рука болить: в роботі
Я ще більш її вражу.

"Добре, доню! А показуй,
Саме де воно болить?"
Так не хоче розв'язати,—
Ну не хоче, аж шипить.

"Е, так ти робить лінива?
Ке-лиш руку!" От взяли
Мотузочок розв'язали
І пов'язчину зняли;

Як зняли ж, то й догадались,
Від чого рука болить,
А Марійка так і паше,
Так од злості аж кипить...

Отакі бувають відьми
І з дівчат, і із бабів...
Дайте, пане, трішки сала,—
Бо я їсти захотів!"

Починало вже зоріти.
Качка крякнула: ках, ках!
І почав я птицю бити
По зелених комишах.

[1] Бавовна.